

Fålehagens natur- och friluftsområde

Skötselplan

Antagen av Tekniska nämnden 2008-11-03

Motala kommun

SKÖTSELPLAN FÖR FÅLEHAGEN

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Motala kommun med bistånd av Amalina Natur och Miljökonsult. Planförfattare har varit Jan Henriksson och Petra Lundquist.

A. ALLMÄN BESKRIVNING.....	2
1. Administrativa data	2
2. Syfte och föreskrifter.....	2
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	3
3.1 Naturbeskrivning.....	3
3.2 Historik och nuvarande markanvändning	4
3.3 Områdets bevarandevärden	7
4 Källuppgifter	8
B. PLANDEL	9
1 Disposition och skötsel av mark.....	9
1.1 Generella bevarandemål	9
1.2 Stignät.....	9
1.3 Skötselområden	9
1.4 Jakt	27
1.5 Skötselavtal med närboende.....	27
2 Anordningar för rekreation och friluftsliv.....	28
2.1 Ansvarsfördelning	28
2.2 Övergripande mål.....	28
2.3 Riktlinjer och åtgärder.....	28
3. Genomförande.....	29
3.1 Sammanfattning av prioriterade restaurerings/skötselåtgärder	29
3.2 Ekonomi	30
4. Tillsyn.....	30
5. Dokumentation och uppföljning.....	30
5.1 Dokumentation och inventeringar	30
5.2 Uppföljning	30
6. Finansiering av naturvårdsåtgärder och förvaltning.....	30
Kartor	30

Kartor

Skötselområden

Stignät

”Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Östergötland.”

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data

Områdets benämning:	Fålehagen	
Län:	Östergötlands län	
Kommun:	Motala kommun	
Fastighet:	Fålehagen 1:1 Södra Freberga 6:1 Ekhaga 1:1	
Detaljplaner:	dp nr 495 antagen 1996	
Areal:	Ca 158, 4 ha	
Naturtyper:	Ädellövskog	38,7 ha
	Lövskog	7,7ha
	Blandskog	52,6 ha
	Barrskog naturvård	13,3 ha
	Barrskog och barrblandskog	37,6ha
	Öppen mark	2,1 ha
Prioriterade bevarandevärden:	Värden knutna till ädellövskog, barrskog samt det rörliga friluftslivet.	
Förvaltare:	Motala kommun, park- och naturenheten	
Lägesbeskrivning:	Fålehagen är belägen söder om Motalaviken i södra delen av Motala tätort	

2. Syfte och föreskrifter

Syftet med att upprätta en skötselplan över kommunens mark i Fålehagen är att bevara och utveckla områdets höga värden för friluftsliv och biologisk mångfald. Inom detta syfte finns utrymme för att bedriva ett skonsamt naturanpassat skogsbruk på en del av marken. Syftet med skötselplanen är även att klargöra ansvarsfrågan inom området. Skötseln i området skall syfta till att naturvärden bevaras och förstärks samt att skapa en trygg, säker och attraktiv rekreationsmiljö.

Delar av Fålehagen ligger inom detaljplan och är detaljplanelagt som friluftsområde. Inga övriga föreskrifter för området finns. Allemansrätten gäller vid vistelse i området.

Skötsel och förvaltning av skogsnaturmark tillhörande Motala kommun ligger på Park och naturenheten enligt uppdrag från Tekniska nämnden. Skötselplanen anger områdets syfte samt tydliggör mål för skötseln. Skötseln av området planeras genom Motala kommuns mångbruksplan.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Översiktkarta GSD Gröna kartan. © Lantmäteriet 1999 Dnr. M99-2200

3.1 Naturbeskrivning

Fålehagen är ett i huvudsak barrträdsdominerat skogsområde. Det ligger i direkt anslutning till bebyggelse i sydvästra delen av Motala tätort, öster om riksväg 50. Flera olika naturtyper finns representerade inom området och tre skogspartier är nyckelbiotopklassade av Skogsstyrelsen. Bland skogstyper finns bl a utpräglad produktionsskog i form av likåldriga planterade granskogar, men även lundartat ädellövskog, örtrik ängsgranskog, blandskogar samt sumpskogar. Bland ädellövträden är ek det dominerande trädslaget.

Geologi och geomorfologi

Berggrunden i området består av ordovicisk kalksten. Berggrunden är överlagrad av svallad sandig, moig morän. Inom området finns även fläckar med isälvsmaterial och grus. Mot Ekhaga och Södra Freberga är moränen lerig.

Vegetation och kärlväxtflora

Området är mycket heterogent med flera olika naturtyper representerade. I de mer lundartade områdena återfinns ormbär, skogsstarr och storrans. I de örtika ängsgranskogarna växer svinrot, nästrot, särlåka, vispstarr, lundsstarr, tvåblad, storrans, hässlebrodd och skogsstarr.

Lägre flora

I samband med nyckelbiotopsinventering av området har ett flertal signalarter återfunnits. Dessa är lönnlav (*Bacidia rubella*), rostfläck (*Arthonia vinosa*), scharlakansvårskål (*Sarcoscypha coccinea*), kalkkammossa (*Ctenidium molluscum*) blåmossa (*Leucobryum glaucum*), långflikmossa (*Nowellia curvifolia*), stubbspretmossa (*Herzogiella seligeri*), nordtuffmossa (*Palustriella decipiens*) och stor revmossa (*Bazzania trilobata*).

Området inventerades hösten 2006 med avseende på svampflora. Inventeringen visade att området har en relativt artrik marksvampflora präglad av den höga kalkhalten i marken. Flera granskogsbestånd som har ett högt naturvärde identifierades. Även i ädellövskogsbestånden finns naturvärden knutna till marksvampfloran. Flera rödlistade arter återfanns i området liksom sällsynta arter och arter som signalerar ett högt naturvärde. Kungsspindling (*Cortinarius elegantior*) (NT) är en karaktärsart och bland sällsynta arter bör äggspindling (*Cortinarius meinhardii*) (VU) och grisspindling (*Cortinarius arcuatorum*) (VU) framhållas. Den rödlistade åtgärdsprogramarten slöjroksvamp (*Lycoperdon mammiforme*) (VU) förekommer dessutom i flera bestånd. Vedsvampfloran är betydligt fattigare än marksvampfloran men två rariteter i harticka (*Inonotus leporinus*) (NT) och doftporing (*Antrodia sitchensis*) påträffades vid inventeringen. Vid svampinventeringen noterades även ett par ovanligare lavar i liten lundlav (*Bacidia phacodes*) och traslav (*Leptogium lichenoides*).

Djurliv

Däggdjur

Ingen systematisk däggdjursinventering är gjord. Inom området finns troligen de flesta däggdjur som förekommer i Motala tätorts närmaste omgivningar. Bland arter som har observerats i området märks t ex rådjur och fälthare. Spår efter ett par arter gnagare sågs vid ett fältbesök i januari 2008.

Fåglar och övriga ryggradsdjur

Ingen systematisk inventering av dessa grupper är gjord. Områdets omväxlande natur med många olika typer av skogsbestånd borgar för en relativt artrik sångfågelfauna under sommarhalvåret. Typiska arter i området året runt är t ex nötväcka, talgoxe och koltrast. Vid fältbesök i området under januari 2008 noterades bl a större och mindre hackspett, korp, gärdsmyg, mindre korsnäbb, tofsmes, talgoxe, blåmes, nötväcka, trädkrypare, grönsiska och domherre. I området finns en begränsad tillgång på död ved. Detta missgynnar hålhäckande arter och arter som lever på vedlevande insekter. I områdets utkant, mot S. Freberga, finns ett område som kan vara en potentiell lekplats för groddjur.

Ryggradslösa djur

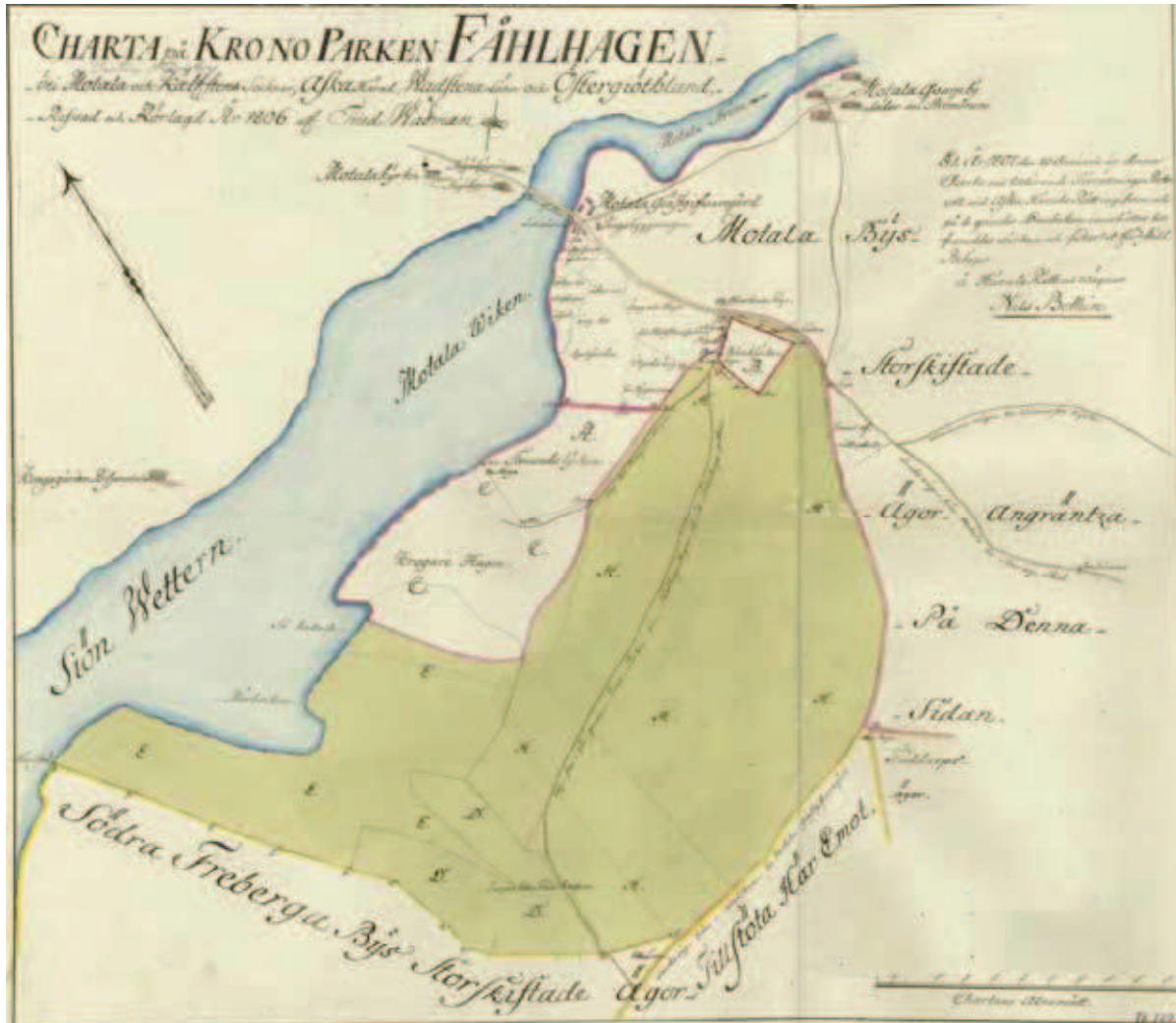
Under 1996 genomfördes en vedskalbaggsinventering i Motala tätorts närområden. I Fålehagen återfanns 48 arter. Inventeringen utfördes i den ektominerade ädellövskogen i norra delen av Fålehagen. Bland arter som noterades märks t ex vågbandat ordensfly (*Catocala sponsa*), jordhumleflugan (*Pocota personata*) (NT) och bålgeting (*Vespa crabro*). Jordhumleflugan är knuten till gammal lövskog med ihåliga och multnande träd och besöker blommor av kirskål, hägg och hagtorn. Larvutveckling sker i rötad alm, ask, bok, ek, hästkastanj och lönn. I övrigt är området inte inventerat med avseende på insektsliv.

3.2 Historik och nuvarande markanvändning

Historik

Fålehagen har tidigare hetat Stodhagen och har varit betesmark under Vadstena slott. År 1560 omnämns ett frälsehemman delat i två halvöar i Fålehagen. Under sjuårskriget brändes dessa och 1621 var hemmanet helt avhyst. År 1682 står det skrivet att ”Stodhagen är av intet dugligt bete men bevuxen med granskog, för Vadstena slott och Starby kungsladugård”. Stenvadshagen i Fålehagen (numera industriområde) låg år 1730 under Motala krogs arrende och nyttjades som hästbete.

På en karta från år 1806 benämns området "Kronoparken Fåhlhagen" och var "...beväxt med timmerstor granskog" (betecknat med H på kartan nedan). Vid den nuvarande bågskyttebanan låg uppsyningsmannens boställe med åker, slättervall samt hagar (betecknat med D på kartan nedan). Söder om nuvarande bågskyttebana började Södra freberga bys ägor. De delar som nu är industrimark ingick då i kronoparken och inrymde Gästgivaregård samt åkrar och beteshagar.

Karta från 1806 över Fålehagens kronopark.

År 1815 överläts Fålehagen av kronan till Göta kanal. Enligt uppgift planterades ek i Fålehagen för att kunna användas vid reparationer av slussarna i kanalen.

På häradskartan över området ser man att stora delar av Fålehagen har varit bevuxen med barrträd (betecknat med asterixer). Mot riksväg 50 i de norra delarna var inslaget av lövträd stort (betecknat med runda ringar). I de centrala delarna syns åkrar (gult) och lövängar (grön med runda ringar).

Häradskarta över området.

Fornlämningar

I det aktuella området finns ca 20 kända kulturhistoriska lämningar. I området finns sju gravar från brons-järnåldern. I södra delen finns ett gravfält bestående av ca 25 fornlämningar. Vid gamla Vadstenavägen i områdets norra del står en väghållningssten med inskriptionen "23/24 MU AGNESHÖG". Inom området finns även fyra fossila åkrar, fem torplämningar av varierande ålder samt tre hålvägar.

Nuvarande markanvändning

Området är ett viktigt fritidsområde för boende i Motala. Det genomkorsas av ett stort antal stigar och används flitigt av boende i området samt besökare till elljusspår och MAIF's lokaler. Centralt i området ligger en bågskyttebana på en öppen fd åkermark. Inte långt från bågskyttebanan finns en begravningsplats för sällskapsdjur. I området bedrivs skogsbruk i enlighet med Motala kommuns mångbruksplan.

Grovt sett kan området delas in i tre delområden för friluftslivet. Östra delområdet med motionsspår, norra delområdet mellan gamla Vadstenavägen och riksväg 50 samt södra delområdet. Dessa olika områden fyller skilda syften för friluftslivet.

Östra delområdet ligger nära nuvarande bostadsområde och genomkorsas av många stigar som används flitigt av motionärer och personer som rastar sina hundar samt vintertid för skidåkning. I området finns ett elljusspår samt MAIF's klubbstuga med omklädningsrum och samlingslokaler. Detta delområde är detaljplanelagt som fritidsområde (dp nr 495 antagen 1996). Vid skogliga åtgärder skall stor hänsyn tas till det tätortsnära läget och områdets betydelse som rekreationsskog. Skogen här är mer av vardagsskog där många människor motionerar samt rastar sina hundar.

Norra delområdet ligger mellan gamla Vadstenavägen och riksväg 50, i söder avgränsas området av bågskyttebanan. I området finns få stigar. Här finns en nyckelbiotop i form av en sumpskog med stora värden för insektslivet och svampfloran. Vid skogliga åtgärder tas generell naturvårdshänsyn.

Södra delområdet ligger mellan bågskyttebanan och Södra Freberga. Även detta område genomkorsas av stigar och skogsbilvägar. Här finns en utsiktsplats med utsikt över Vättern. Området upplevs som mer avskilt och kan fungera som ett strövområde/utflyktsområde för besökare och boende i området. Vid skogliga åtgärder tas hänsyn till det tätortsnära läget samt generell naturvårdshänsyn.

3.3 Områdets bevarandevärden

Fålehagen är av stor betydelse för den biologiska mångfalden samt det rörliga friluftslivet. Höga värden finns även i områdets heterogenitet vad gäller naturtyper. Här finns ädellövskog och sumpskog som är nyckelbiotopsklassad samt örtrika granskogar. I Fålehagen rymmer en intressant och sällsynt svampflora, här finns bla den rödlistade åtgärdsprogramarten slöjröksvamp (VU). Området rymmer även en intressant insektsfauna.

4 Källuppgifter

Artfaktablad *Pocota personata* Jordhumleflugan <http://www.artdata.slu.se/rodlista/> 2006-11-20

Charta på kronoparken Fåhlhagen från år 1806

Fornminnesregistret FMIS

Hagström, M. 2006: *Översiktlig inventering av svampar i Fålehagen – eftersök efter signal- och rödlistade arter*. Fennicus natur, Linköping. 8 sid.

Jansson, N. 1997: Vedskalbaggar i Motala tätort 1996. *Natur i Motala* 1997:1 Miljö- och hälsoskyddnämnden, Motala kommun.

Motala kommuns naturvårdsprogram

Sveriges geologiska undersökning. 1976. Jordartskartan kartblad Ae nr. 24 Linköping NV. Skala 1:50 000

Sveriges geologiska undersökning, 1981. Hydrogeologisk översiktskarta, Östergötlands sedimentära berggrund. Skala 1:100 000

Åller, Conrad artikel ur pärm från Motala museum

Åtgärdsprogram för bevarande av slöjrorösvamp (*Lycoperdon mammiforme*) naturvårdsverkets rapport nr 5544 Mars 2006

B. PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark

1.1 Generella bevarandemål

Fålehagen har i dag höga naturvärden samt är viktigt som rekreationsområde för Motalaborna. Med rätt skötsel (ibland innebärande ingen skötsel, dvs fri utveckling) kan dessa värden bibehållas och kommer att kunna öka. Generellt sätt finns två påtagliga brister i Fålehagsskogarna, vilket även gäller huvudparten av Sveriges skogsmark idag. Det är den relativa avsaknaden av gamla träd och död ved. Att det i området finns gott om ädellövträd och att marken är kalkrik bidrar påtagligt till områdets naturvärde. Generellt gäller därför följande bevarandemål:

1. Mängden grövre död ved skall öka i området utan att aktiva åtgärder sätts in. Detta gäller i samtliga skötselområden .
2. Antal gamla träd, betydligt äldre än slutavverkningsmogen ålder, skall öka. Detta gäller samtliga inhemska trädslag. Äldre träd sparas som evighetsträd

I området förekommer spritt med icke inhemska barrträd. Vid skogliga åtgärder i området ska dessa arters förekomst successivt avvecklas genom avverkningar och röjningar. Vid eventuella planteringar skall endast inhemska trädslag planteras. Lärk ses i detta dokument som en inhemskt barrträd.

Vid alla skogliga åtgärder, speciellt i områdets östra halva och i anslutning till stigar, skall stor hänsyn tas till det tätortsnära läget och områdets betydelse som rekreationsskog. Detta innebär att målet med skötsel är att få en luckig, olikåldrig skog där vissa delar är tätare och andra är glesare. Skogen ska även skötas så att den blir varierad i ålders- och artsammansättning.

1.2 Stignät

Med underhåll av stignät menas att det vid utpekade stigar röjs och gallras tio meter på vardera sidan om stigen. Vid skötsel av stignät ska en variation i ålder och trädslag uppnås. Detta gäller om inte annat angetts vid rubriken skötselåtgärder.

1.3 Skötselområden

Fålehagen har indelats i ett flertal olika skötselområden. Indelningen bygger huvudsakligen på vilka naturvärden som finns i området och hur dessa kan utvecklas. Trädskiktets sammansättning nu och i framtiden har varit vägledande till vilka huvudskötselområden som tagits fram. Huvudskötselområdena har nummer 1 till 6. Respektive skötselområde har sedan fått ett nummer och eventuellt en bokstav (1a, 1b, 2a etc).

De sex huvudskötselområdena är:

1. Ädellövskog
2. Lövskog
3. Blandskog
4. Barrskog – naturvård
5. Barrskog och barrblandskog – produktion
6. Åker, vall etc

Efter respektive skötselområdes nummer framgår hur området skall skötas. Begreppen NO (Naturvård orörd), NS (Naturvård skötsel), K (Kombinerade mål) och PG (Produktion generell hänsyn) är de som används. Fålehagen omfattas av Motala kommuns mångbruksplan. För att underlätta identifiering av skötselområdena i mångbruksplanen anges de avdelningsnummer som finns i planen för respektive skötselområde.

Skötselområde 1a - NS

Areal: 5.8 ha

Avd: 1051, 1052, 1055

Beskrivning

Detta skötselområde utgör det nordöstra hörnet av Fålehagen och gränsar mot bostadsområde och riksväg 50. Genom området skär en grusväg och delar det i två delar. Området består av en relativt väsluten ädellövskog som domineras av ek med inslag av alm, ask och bok. Bitvis finns gott om hasselbuskar. Området närmast vägen är tätare med bl a askföryngring och en del små granar. Några enstaka grövre granar finns liksom några grövre lärkträd. Marken täcks av en rik högrötsflora. Området rymmer en rik insektsfauna med många intressanta arter. Här har bla jordhumleflugan återfunnits. För att larverna ska utvecklas behövs rötad ädellöv. Området är klassad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen och har nr 08F7b041. Under den översiktliga inventeringen av svampar som genomfördes hösten 2006 återfanns några sällsynta svampar och flera krävande signalarter; lundvaxskivling, gul vaxskivling, maskfingersvamp, bolmörtsskivling, krusig kantarell och snövit fingersvamp. I fornminnesregistret är fossil åkermark registrerad i området. Genom området går flera välfrekventa stigar.

Bevarandemål

- Området ska bibehålla värden knutna till ekdominerad ädellövnaturskog med en rik markflora
- Trädsiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall bevaras i hela området och öka i omfattning utan att aktiva åtgärder sätts in.
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas
- Hasselbuketter skall få utvecklas så att de på sikt kan hysa höga naturvärden. Döda stammar i buketterna sparas då dessa utgör utvecklingsplatser för många vedlevande skalbaggar.
- Området ska vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Åtgärder

Restaureringar

- Slyröjning närmast riksväg 50 och tomter för att skapa bryn.
- Röjning kring större ekar
- Avverka och röj bort gran
- Slyröjning 1-2m från utpekade stigar

Löpande skötsel

- Främst i den östra delen röjs kring ett antal av de större ekarna. Åtgärden syftar till att ge bättre förutsättningar för träden att utvecklas till gamla grova träd och ger även ett ökat ljusinsläpp.

- Död ved i form av lågor och grova grenar lämnas i området
- Underhåll av stigar, slyröjning 1-2m från utpekade stigar.

Skötselområde 1b - NS

Areal: 6,3 ha

Avd: 1050

Delar av 1047, 1029, 1028, 1054

Beskrivning

Detta skötselområde ligger i direkt anslutning till den grusväg som går igenom området. Längs vägen står en hel del askar. Innanför dessa finns bitvis gott om ek samt en hel del granar. Här finns en rik svampflora som utgör en ovanlig blandning av ädellövs- och grananknutna arter. Här finns till exempel ganska gott om slöjröksvamp (*Lycoperdon mammiforme*, VU) som växer sida vid sida med brandmusseron (*Tricholoma aurantium*, RR) och blå slemspindling (*Cortinarius salor*, RR).

Bevarandemål

- Skötselområdet ska bibehålla och utvecklas mot en flerskiktad, luckig ädellövskog med inslag av gran där vägsträckningen till stor del kantas av gamla askar
- Ekdominerad ädellövnaturskog med en rik markflora
- Trädskiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall bevaras i hela området samt öka i omfattning
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas
- Området ska vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet

Åtgärder

Restaureringar

- Frihugg under de gamla träden som står som en allé längs grusvägen
- Avveckla eventuella lärkträd
- Avveckling av exoter

Löpande skötsel

- Död ved i form av lågor och grova grenar lämnas i området, detta gäller hela området med undantag allén närmast vägen.
- Håll vägen framkomlig.
- Luckhuggning vid behov
- Håll stigar framkomliga

Skötselområde 1c - NS

Areal: 7,4ha

Avd: 1031, 1032, 1033, 1034, 1035

Beskrivning

Detta skötselområde ligger huvudsakligen på en höjd öster om den grusväg som går igenom Fålehagsskogen. I söder ingår en begravningsplats för husdjur. Området består huvudsakligen av en ädelövsträdsdominerad blandskog med ek, lönn, gran, björk, samt enstaka tall och lärk.

Det finns dessutom ett ganska stort inslag av en exotisk granart. Centralt i området är inslaget av tall större. I sydöst ingår ett smalare ekdominerat parti där det även växer en del fågelbär. Föryngringen av fågelbär och lönn är stor i detta parti. Skogsstyrelsen har vid sin nyckelbiotopsinventering noterat ett objekt med naturvärde SVS nr 08F7b 7101 inom objektet. Vid den inventering av svampar som genomfördes 2006 noterades här tre rödlistade arter. Den relativt rika förekomsten av slöjrorösvamp (VU) är den mest intressanta arten, men även kungsspindling (NT) samt luktvaxskivling (NT) påträffades.

Bevarandemål

- Området skall utvecklas till en flerskiktad ädellövdominerad blandskog.
- Trädsiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur
- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till äldre lövträd samt lövskogsmiljön som helhet.
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall säkerställas i hela området och successivt öka i omfattning
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas
- Hasselbuketter skall få utvecklas så att de på sikt kan hysa höga naturvärden. Döda stammar i buketterna sparas då dessa utgör utvecklingsplatser för många vedlevande skalbaggar.
- Framkomliga strövstigar och motionsspår

Åtgärder

Restaureringar

- Avverka exotiska barrträd
- Avverkning av tallarna i det centrala delen av området

Löpande skötsel

- Røjning av yngre gran
- Frihuggning av vidkronig ek.
- Mängden gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier skall öka framförallt i den centrala delen av skötselområdet utan att aktiva åtgärder sätts in.
- Om den döda veden tenderar att överstiga 5% av virkesförrådet får stående eller lutande döda träd tas bort från området.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 1d - NS

Areal: 4,7 ha

Avd: 1020

Delar av avd 1018, 1021

Området består av ädellövskog med gott om hasselbuketter. Områdets norra utlöpare består av ett bryn med lövträd vid de öppna markerna kring det som tidigare var skogsvaktarebostaden Fålehagen. Bland dominerande trädslag märks ek och ask men det finns även bl a lönn, asp, och fågelbär. I området finns spritt med grövre ekar, askar och lönnar. Huvudparten av området täcker ett objekt med naturvärde (SVS nr 08F7a7003) som identifierats vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. I flera av träden finns bohål. I området finns många spår av bebyggelse i form av husgrunder och odlingsrösen. Kärllväxtfloran är artrik och av högörtstyp. Vid den inventering av svampar som genomfördes 2006 noterades två delar

inom område som speciellt intressanta. I dessa påträffades ett flertal rödlistade arter som grisspindling (VU), kungsspindling (NT), doftvaxskivling (NT), scharlakansvaxskivling (NT) och slöjröksvamp (VU).

Bevarandemål

- Skötselområdet ska bevara och utveckla värden knutna till ädellövnaturskog med en rik markflora
- Trädskiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur för att säkerställa att arter knutna till gamla träd bevaras i området
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall säkerställas i hela området och successivt öka i omfattning
- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till de äldre träden, samt lövskogsmiljön som helhet.
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas
- Hasselbuketter skall bevaras så att de utveckla sina naturvärden. Döda stammar i buketterna sparas då dessa utgör utvecklingsplatser för många vedlevande skalbaggar.

Åtgärder

Restaureringar

- Röjning runt spridda lövträd som är, eller bedöms ha goda förutsättningar att utvecklas till, gamla och grova naturvärdesträd.
- Avverka och röj bort eventuell gran
- Framröjning av odlingsrösena i området

Löpande skötsel

- Slyröjning vid behov. Vid röjning bör ungefär 10% finnas kvar som orörda dungar inne i skogen.
- Död ved i form av lågor och grova grenar lämnas i området, detta gäller framför allt i de norra delarna av området.
- Hasselbuketter skall sparas i orörda dungar i hela ytan, detta gäller framför allt grova hasselbuketter.
- Håll vägar och stigar framkomliga.

Skötselområde 1e - NS

Areal:4,5 ha

Avd: 1110; del av avd 1111

Beskrivning

Området består av ett ek- och hasseldominerat luckigt bestånd som historiskt hävdats genom bete. Området är upptaget i nyckelbiotopsinventeringen (SVS nr 08F7b03 samt SVS nr 08F7b02). I öster ökar inslaget av gran och i väster står en grupp med asp. Bitvis finns ett relativt stort uppslag av ung ask. Floran är örtrik med bla myskmadra, svart trolldruva och blåsippa. Grova ekar förekommer allmänt i beståndet. Vid den inventering som genomfördes 2006 upptäcktes att svampfloran i området är mycket skyddsvärd med flera sällsynta arter. Här återfanns bla slöjröksvamp (VU), luktvaxskivling (NT) och silkesskivling (NT).

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en öppen ekdominerad ädellövskog med rik markflora.
- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till de äldre träden, samt lövskogsmiljön som helhet.
- Trädskiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur.
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall säkerställas i hela området och successivt öka i omfattning
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas och successivt öka i omfattning. Detta gäller närmast skötselområde 3a
- Områdets ekar skall få utvecklas så att deras värde för andra organismgrupper som lavar och insekter ökar. Detta uppnås genom att röja försiktigt i anslutning till de grövre träden.
- Hasselbuketter skall bevaras så att de utveckla sina naturvärden.
- Hasselbuketter skall sparas i orörda dungar i hela ytan, detta gäller framför allt grova hasselbuketter. Döda stammar i buketterna sparas då dessa utgör utvecklingsplatser för många vedlevande skalbaggar.

Åtgärder

Restaureringar

- Röjning runt spridda lövträd, främst ekar, som är, eller bedöms ha goda förutsättningar att utvecklas till, gamla och grova naturvärdesträd.

Löpande skötsel

- Slyröjning vid behov.
- Försiktig röjning kring vidkronig ek
- Föryngring av ek skall säkerhetsställas genom att träd från flera generationer sparas vid eventuella gallringar.
- Återupptagen hävd genom bete eller slätter är önskvärd.
- Hasselbuketter, framför allt grova buketter, sparas i orörda dungar i hela området.
- Död ved i form av lågor och grova grenar lämnas i området närmast skötselområde 3a.

Skötselområde 1f - NS

Areal: 9,7 ha

Avd:1001; 1006; 1000, 1003, 1007

Beskrivning

Området ligger i det sydvästra delen av Fålehagen. I kanten mot riksväg 50, växer en ung, relativt tät ädellövskog med mycket ask och hassel men även ek och fågelbär. I den östra delen, finns en relativt genomgallrad ädellövskog med ett tätt skikt av hassel. Centralt finns ett område med planterad granskog med visst inslag av ädellövträd, främst ek. I norr finns ett fd hygge där nu mycket ungt löv som ask, sälj, björk och fågelbär växer tillsammans med talrika hasselbuketter. I norr finns mer asp. Enstaka till spridda äldre träd finns kvar på hygget. I söder finns en fd grustäkt. Kring täkten växer en hel del lövträd av olika arter. I slänterna återfanns en kalkkrävande flora med vildmorot, getväppling gråfibbla, liten blåklocka, käringtand och prästkrage. I täktbotten växer tätt med tistel, brännässla, hallon och snärjmåra. Här finns även en traddunge bestående av lövträd. Vid den inventering av Fålehagens svampflora som genomfördes 2006 noterades två delområden inom detta skötselområde ha höga naturvärden. Flera sällsynta arter noterades bl a en rik förekomst av av

slöjroksvamp (VU) samt luktvaxskivling (NT), brandmusseron (RR) och den mycket ovanliga grisspindlingen (VU). Inom området finns två fornlämningar registrerade i fornlämningsregistret. Det är dels ett järnåldersgravfält samt område med fossil åkermark.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en luckig, relativt öppen ädellövskog.
- Trädskiktet skall uppvisa en varierad ålderstruktur.
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall säkerställas i hela området och successivt öka i omfattning
- Tillgång på död grövre ved i form av bl a högstubbar och lågor skall finnas och successivt öka i omfattning.
- Områdets äldre träd skall få utvecklas så att deras värde för andra organismgrupper som lavar och insekter ökar. Detta uppnås genom att röja försiktigt i anslutning till de grövre träden.
- Hasselbuketter skall bevaras så att de utveckla sina naturvärden. Döda stammar i buketterna sparas då dessa utgör utvecklingsplatser för många vedlevande skalbaggar.
- Området skall bidra till en vacker landskapsbild med en ädellövskog i anslutning till riksväg 50.
- Det gamla täktområdet ska bibehålla sin öppenhet.
- Området ska vara tillgänglig för det rörliga friluftslivet

Åtgärder

Restaureringar

- Avverka all gran i centrala delen för att ge förutsättningar för ädellövträd och hassel att även dominera denna del av skötselområdet
- Försiktig gallring. Föryngring av ek skall säkerhetsställas genom att träd från flera generationer sparas vid gallring.
- Hasselbuketter, framför allt grova buketter, sparas i orörda dungar i hela ytan.
- Mot öppenmarken skapas bryn

Löpande skötsel

- Slyröjning vid behov.
- Hasselbuketter skall sparas i orörda dungar i hela ytan, detta gäller framför allt grova hasselbuketter.
- Mängden gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier skall öka utan att aktiva åtgärder sätts in.
- Om den döda veden tenderar att överstiga 5% av virkesförrådet får stående eller lutande döda träd tas bort från området.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 1g - NS

Areal: 0,3 ha

Avd:del av 1016

Beskrivning

Detta skötselområde är litet och ligger på en höjd och är till stor del omgiven av produktionsskogar. I området finns ett flertal äldre lövträd främst äldre vidkroniga ekar. Från

området har man idag en fin utsikt ut över Vättern och en utsiktsplats har därför anlagts. I området finns en fossil åkermark.

Bevarandemål*

- Skötselområdet skall utvecklas till ett relativt öppet bestånd dominerat av äldre ädellövträd.
- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till de äldre träden, samt lövskogsmiljön som helhet.
- Områdets ekar skall få utvecklas så att deras värde för andra organismgrupper som lavar och insekter ökar. Detta uppnås genom att röja försiktigt i anslutning till de grövre träden.
- Området ska vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet

Åtgärder

Restaureringar

- Rökning runt spridda lövträd, främst ekar, som är, eller bedöms ha goda förutsättningar att utvecklas till, gamla och grova naturvärdesträd.

Löpande skötsel

- Rökning av yngre buskar och träd (sly) vid behov.
- Underhåll av stignät

*) Området skall tillsammans med skötselområdena 1g och 4c bilda ett lite större sammanhängande område där bevarandet av den biologiska mångfalden prioriteras.

Skötselområde 2a - NS

Areal: 2,9 ha

Avd: 1049

Beskrivning

Detta område ligger i den norra delen av Fålehagen och gränsar i norr till riksväg 50. Området består av ett yngre, något skiktat lövbestånd dominerat av björk. Här finns även inslag av gran, rönn och ädellöv som ek. Marken är fuktig och markfloran riklig med mycket liljekonvaljer. Här finns en rik flora av vaxskivlingar och fingersvampar och i den översiktliga svampinventeringen av området klassades området som "Högt naturvärde". I fornminnesregistret finns två hålvägar registrerade.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en lövskog som successivt övergår från att domineras av triviallöv till att bli mer och mer ädellövdominerad.
- Trädsiktet skall på sikt uppvisa en varierad ålderstruktur.
- Tillgång på död ved i form av bl a högstubbar och lågor skall successivt öka i omfattning.

Åtgärder

Restaureringar

- Eventuellt kan bok planteras under björkarna.
- Urgallring av snöskadad björk

Löpande skötsel

- Vid eventuella skogsskötselåtgärder skall ädellövträd gynnas.

Skötselområde 2b K

Areal: 1,5 ha

Avd: 1030

Beskrivning

Området består av en ung, likåldrig, planterad lövskog med björk och ek.

Bevarandemål

- Området skall utvecklas mot en ekdominerad skog.
- På lång sikt skall trädsnittet uppvisa en varierad ålderstruktur.

Åtgärder

Restaureringar

- Björk gallras till förmån för ek.

Löpande skötsel

- Vid behov skall röjningar och gallringar av yngre buskar och träd göras. Vid dessa åtgärder skall ädellövträd gynnas.

Skötselområde 2c NS

Areal 2,2 ha

Avd: Huvuddelen av 1009

Beskrivning

Detta skötselområde ligger i den sydligaste delen av Fålehagen. Det gränsar i söder och öster till jordbruksmark. Området består av en blandskog med björk och asp med inslag av ek, al, rönn och gran. I området finns alsumpskog där träden står på tydliga socklar. Området rymmer rikligt med död ved. Vid den inventering av Fålehagens svampflora som genomfördes 2006 noterades den mycket ovanliga doftporingen (*Antrodia sitchensis*) på en granlåga. Längs en del av den norra kanten går en strövstig.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en lövnaturskog och alnatursumpskog.
- Områdets träd skall uppvisa en varierad ålderstruktur för att säkerställa att arter knutna till gamla träd bevaras i området.
- Arter knutna till gamla träd skall fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning.
- Det skall finnas god tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till alsumpskog
- Området ska vara framkomligt för det rörliga friluftslivet

Åtgärder

Restaureringar

- Försiktig röjning av gran i brynet mot den öppna jordbruksmarken. Gör inga ingrepp i sumpskogsmiljöerna.

Löpande skötsel

- Håll stigen framkomlig. Behöver omkullfallna träd sågas av flyttas stamdelar och grövre grenar till sidan av stigen eller om behov föreligger till annan del av skötselområdet.
- Försiktig röjning och plockhuggning i områdets ytterkanter för att skapa brynmiljöer.
- Centrala delar lämnas för fri utveckling
- Håll stig framkomlig

Skötselområde 2d – NS

Areal: 1,1 ha

Avd: 1015

Beskrivning

Detta skötselområde består av ett stormhål sedan stormen 2005 med ett mycket stort lövuppslag. Området är svårframkomligt då kläna träd och buskar av bl a björk, rönn och ek står mycket tätt. I den norra delen av skötselområdet finns ett område med fossil åkermark.

Bevarandemål*

- Skötselområdet skall utvecklas mot en lövnaturskog som successivt övergår till att bli mer och mer ädellövdominerad.
- Trädskiktet skall på sikt uppvisa en varierad ålderstruktur.
- Tillgången på död ved skall successivt öka i omfattning.
- Området ska vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet

Åtgärder

Restaureringar

- Försiktigt röjning för att skapa en luckighet

Löpande skötsel

- Röj och gallra vid behov. Gör detta så att området blir heterogent, dvs gallra inte jämnt utan skapa luckor och lämna partier ogallrade. Vid dessa skötselåtgärder skall ädellövträd och bärande träd gynnas på björkens bekostnad.
- Följ utvecklingen av gran och röj vid behov bort en del av föryngringen.
- Framkomliga strövstigar

*) Området skall tillsammans med skötselområdena 1g och 4c bilda ett lite större sammanhängande område där bevarandet av den biologiska mångfalden prioriteras.

Skötselområde 3a – K

Areal: 4,7 ha

Avd: 1112, 1113 och del av 1111

Beskrivning

Området består av en blandskog huvudsakligen bestående av björk och gran. I nordöstra delen växer en hel del asp. Utlöparen i nordost består av en ås på vilken det växer ett blandskogsområde med dominans av lövträd. Bitvis finns rikligt med bärande buskar som berberis och en del olvon. Det gränsar i norr till bebyggelse och i söder till en avfallsanläggning. Närmast bebyggelsen finns en gammal inäga som skall hållas öppen från igenväxning.

Bevarandemål

- Skötselområdet är till stor del en skyddsbarriär mellan bebyggelse och avfallsanläggning. Området skall därför kontinuerligt vara beskogat.
- Trädskiktet skall på sikt uppvisa en mer varierad ålderstruktur.
- Tillgången på död ved skall successivt öka i omfattning.
- Den gamla inägan ska bibehålla sin öppna karaktär
- Aspar som på sikt kan fungera som boträd sparas i området

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Røj, gallra och plockhugg vid behov. Gör detta så att området blir heterogent, dvs genomför inte skogsbruksåtgärderna på samma sätt inom hela området. Vid dessa skötselåtgärder skall ädellövträd liksom bärande träd och buskar gynnas
- Undvik avverkning av asp då dessa kan utvecklas till viktiga boträd för hålhäckande fågelarter.

Skötselområde 3b –K

Areal: 11,8 ha

**Avd: 1046 , 1023, 1026, 1026:1, 1028:1,
del av 1028 och 1029**

Beskrivning

Detta skötselområde ligger mellan riksväg 50 och grusvägen som går igenom Fålehagenområdet. Närmast riksvägen finns ett par stormhål efter stormarna 2005 och 2007. Längre söderut, består området till stora delar av en blandskog med gran och ek som dominerande trädslag. Markfloran är rik, här återfanns ekorrhör, vitsippa, harsyra och skogssallad. I nordväst växer en granskog med ett visst inslag av björk. Markfloran är ringa/obefintlig i denna del.

Bevarandemål

- De delar som idag är rika på något äldre ädellövträd skall utvecklas mot en äldre barrblandskog med god tillgång på död ved och gamla träd.
- De delar som idag är att betrakta som stormhål skall successivt få utvecklas mot blandskog.
- Framkomliga strövstigar.

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder. De stormpåverkade partierna skall självföryngras.
- Røjningar när etablering skett.

Löpande skötsel

- Gynna ädellövträd vid eventuella skogsbruksåtgärder.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 3c – NS

Areal: 2,4 ha

Avd: del av 1054

Beskrivning

Detta skötselområde ligger i områdets nordöstra del. Det består av en högvuxen äldre blandskog. Förutom inhemska trädslag som gran, bok och ek finns ett antal grova äldre lärkträd. Ett par stigar går igenom skötselområdet. Området fungerar som ett förstärkningsområde för skötselområde 1a.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en lövnaturskog med stor variation bland trädslagen och vara flerskiktat och olikåldrigt.
- Tillgången på grova och gamla träd inklusive gamla ihåliga, multnade träd skall säkerställas i hela området och de skall successivt öka i omfattning
- Mängden gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier skall öka framförallt i den centrala delen av skötselområdet utan att aktiva åtgärder sätts in.
- Om den döda veden tenderar att överstiga 5% av virkesförrådet får stående eller lutande döda träd tas bort från området.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

Löpande skötsel

- Røj bort eventuella unga lärkträd.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 3d – K

Areal: 13,8 ha

Avd: 1036, 1037, 1044, 1053, del av 1043, 1045

Beskrivning

Området består huvudsakligen av olikåldriga blandbestånd med gran, björk, ek, rönn och bok samt enstaka tall. Terrängen är kuperad i den sydvästra delen. Genom området går flera stigar och motionsspår.

Bevarandemål

- Området skall utvecklas till en olikåldrig flerskiktad blandskog rik på naturskogselement.
- Framkomliga stigar och motionsspår.

Åtgärder

Restaureringar

- Avveckla eventuella exotiska trädslag.

Löpande skötsel

- Vid eventuella skogsbruksåtgärder skall löv gynnas.
- Underhåll av stigar och motionsspår.
- Plockhuggning för att på sikt skapa en luckig, olikåldrig, flerskiktad skog.
- Stor hänsyn skall tas till det tätortsnära läget och områdets betydelse som rekreationsskog vid skogliga åtgärder.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 3e – K

Areal: 19,9 ha

Avd: 1038-42, 1054, 1056, 1058, 1058:1, 1059
del av 1043, 1045, 1048, 1054

Beskrivning

Huvudparten av de grova träd som tidigare stått i området har blåst ner under de senaste årens kraftiga stormar. Detta innebär att skötselområdet i dag domineras av öppna ytor. Bitvis är förnyringen av triviellöv och ädellövträd god, t ex är det i denna del av Fålehagen som mest yngre träd/buskar av bok finns. I den östra delen består trädskiktet av en glest stående ung björk, asp och ek. Markfloran domineras i denna del av kruståtel. I fornminnesregistret finns minst en forn lämning i form av en hålväg registrerad. I området finns elljusspår och det genomkorsas av många stigar.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall successivt utvecklas till ett blandskogsområde där skogsbruk anpassas efter det tätortsnäraläget med stora rekreativvärden.
- På mycket lång tid bör området få bli flerskiktat och olikåldrigt.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

- Avveckla successivt de grova lärkträd som finns i området.
- Huvudparten av området förnyngas genom naturlig förnyring. Eventuellt kan det komma att behövas kompletteras med plantering.

Löpande skötsel

- Røj vid behov
- Underhåll av stignätet
- Stor hänsyn skall tas till det tätortsnära läget och områdets betydelse som rekreationsskog.
- Skötsel med plockhuggning för att på sikt skapa en luckig, olikåldrig, flerskiktad skog.

- Underhåll av stignät

Skötselområde 4a - NO

Areal: 9,5 ha

Avd: 1022

Beskrivning

Detta grandominerade område gränsar i norr till riksväg 50 och i söder till de öppna markerna kring bågskyttebanan. I stort sett hela området är upptaget i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering som objekt nr 08F7a011. Huvudparten bestod tills nyligen av en gransumpskog med träd på socklar. I detta parti blir inslaget av björk betydande. I samband med en omfattande storm 2007 blåste en stor del av träden ner och har därefter avlägsnats från området. Flera signalarter såsom svart trolldruva, kärrfibbla, stubbspretmossa och blåmossa har påträffats i området. Sumpskogen omges av en äldre kalkgranskog som i nordost är nedblåst. I samband med inventeringen av svampar i Fålehagen 2006 noterades de sällsynta arterna äggspindling (VU) samt kungsspindling (NT).

Bevarandemål

- Skötselområdet skall bibehålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till äldre gransumpskog.
- Områdets granar skall utvecklas så att de på sikt kan hysa höga naturvärden.
- Mängden äldre träd skall på sikt öka i mängd
- Arter knutna till gamla träd skall fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning.
- Andelen död ved skall bibehållas samt öka på sikt.

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas utan de stormpåverkade områdena får självföryngra.

Löpande skötsel

- Fri utveckling.

Skötselområde 4b - NO

Areal: 1,9 ha

Avd: 1002

Beskrivning

Området består av en kalkgranskog där delar är gransumpskog. Förutom gran finns ett visst inslag av löv, främst björk och enstaka al och alm. En sällsynt lav i liten lundlav (DD) är påträffad i området. I området finns rikligt med död ved. Svampfloran är relativt artrik med två rödlistade arter, kungsspindling (NT) samt flattoppad klubbsvamp (NT).

Bevarandemål

- Skötselområdet skall behålla och utveckla de naturvärden som finns knutna till gransumpskogar.
- Arter knutna till gransumpskogar ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Andelen död ved skall bibehållas och helst öka

- Hydrologin i området samt intilliggande områden skall vara ostörd.

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder föreslås.

Löpande skötsel

- Området ska utveckla sina naturvärden som gransumpskog genom området lämnas för fri utveckling.

Skötselområde 4c - NO

Areal: 1,9 ha

Avd: del av 1016

Beskrivning

Detta skötselområde består av en grandominerad brant nordsluttning. Området har påverkats relativt kraftigt av de stormar som drabbat södra Sverige under de senaste åren. Detta har medfört att nedblåsta träd avverkats och transporterats bort. Detta har minskat områdets kvaliteter för den biologiska mångfalden. Vid en inventering av svampfloran som genomfördes 2006 påträffades den i södra Sverige mycket sällsynta hartickan (*Inonotus leporinus*, NT) samt kungsspindling (*Cortinarius elegantior*, NT)

Bevarandemål*

- Skötselområdet skall utveckla och bevara de naturvärden som finns knutna till granskogar.
- Arter knutna till granskogar samt död barrved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in.

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder föreslås.

Löpande skötsel

- Inga skötselåtgärder föreslås utan området lämnas för fri utveckling.

*) Området skall tillsammans med skötselområdena 1g och 2d bilda ett lite större sammanhängande område där bevarandet av den biologiska mångfalden prioriteras.

Skötselområde 5a – K

Areal: 1,2 ha

Avd: 1025

Beskrivning

Detta lilla skötselområde består av en yngre granplantering på fd jordbruksmark.

Bevarandemål

- Skötselområdet får utvecklas till en grandominerad produktionsskog.

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas.

Löpande skötsel

- Vid gallringar kan det vara aktuellt att skapa en del större luckor för att på så vis ge möjlighet till förnyring. Detta skulle innebära att områdets träd fick en mer varierande åldersstruktur.
- Skapa ca tio högstubbar per hektar vid gallringar/avverkningar i området.
- Ta hänsyn till det tätortsnära läget vid alla skogsbruksåtgärder.

Skötselområde 5b – K

Areal: 10,6 ha

Avd: 1005 del av 1004, 1011, 1012

Beskrivning

Detta skötselområde ligger i den sydvästra delen av Fålehagen. Det består av ett flertal olika avdelningar som huvudsakligen består av ensartade produktionsskogar. Genom området går ett flertal relativt väl frekventerade strövstigar.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till luckiga, olikåldrigabarrdominerade produktionsskogar.
- Långsiktigt skall trädslags- och trädåldersfördelningen i bestånden öka.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas.

Löpande skötsel

- Vid gallringar bör en del större luckor skapas. Detta för att på så vis ge möjlighet till förnyring. Detta kommer att bidra till en mer varierande åldersstruktur.
- Håll stigarna framkomliga genom att röja bort eventuella träd som fallit över dem.
- Ta hänsyn till det tätortsnära läget vid alla skogsbruksåtgärder.
- Skapa ca tio högstubbar per hektar vid gallringar/avverkningar i området.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 5c – K

Areal: 9,7 ha

Avd: 1018, 1019, 1021

Beskrivning

Detta skötselområde består av en relativt ung granplantering (mellan 20 och 35 år). I nordväst sluttar skogen ned mot de öppna delarna av Fålehagen.

Bevarandemål

- Skötselområdet får utvecklas till en luckig olikåldrig, flerskiktad, grandominerad produktionsskog.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas.

Löpande skötsel

- Vid gallringar är det aktuellt att skapa en del större luckor för att på så vis ge möjlighet till föryngring. Detta skulle innebära att områdets träd fick en mer varierande åldersstruktur.
- Ta hänsyn till det tätortsnära läget vid alla skogsbruksåtgärder.
- Skapa ca tio högstubbar per hektar vid gallringar/avverkningar i området.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 5d – K

Areal: 5,3 ha

Avd:1013 & 1014

Beskrivning

Detta skötselområde består av en medelålders (ca 35 år) planterad granskog i slutning. I den västra delen av området övergår området att bli talldominerat. Närmast riksväg 50 står en högstammig äldre tallskog som delvis påverkats av senare års stormar.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall även fortsättningsvis utvecklas till en olikåldrig barrdominerad produktionsskog.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas.

Löpande skötsel

- Vid gallringar, huvudsakligen i granskogen, är det aktuellt att skapa en del större luckor för att på så vis ge möjlighet till föryngring. Detta skulle innebära att områdets träd fick en mer varierande åldersstruktur.
- I den stormpåverkade delen sker föryngring genom naturlig föryngring.
- Vid avverkningar i den äldre tallskogen skapas minst ett tiotal högstubbar.
- Ta hänsyn till det tätortsnära läget vid alla skogsbruksåtgärder.
- Skapa ca tio högstubbar per hektar vid gallringar/avverkningar i området.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 5e – K

Areal: 10,8 ha

Avd: 1004:1, 1008, 1010, 1015:1, 1017, del av 1004, 1011

Beskrivning

Detta skötselområde består huvudsakligen av skogar som påverkats kraftigt av senare års stormar. Det består därför till stor del av hyggen som nu är planterade med gran. Ett par områden med rester av äldre bestånd ingår också. Flera stigar finns i området och i söder finns en utsiktsplats. I området finns fossil åkermark samt gravfält noterad i fornminnesregistret.

Bevarandemål

- Skötselområdet skall utvecklas till en barrdominerad produktionsskog, bitvis med stort lövinslag.
- Gravfältet i området ska hållas öppet.
- Framkomliga stigar

Åtgärder

Restaureringar

- Inga restaureringsåtgärder rekommenderas.

Löpande skötsel

-
- Røjning, gallring i nyplanteringen vid behov
- Vid avverkningar i restbestånden bör minst ett tiotal högstubbar skapas.
- Ta hänsyn till det relativa tätortsnära läget vid alla skogsbruksåtgärder.
- Røjningar kring gravfältet.
- Underhåll av stignät

Skötselområde 6a

Areal: 3,9 ha

Avd: 1024

Beskrivning

Detta skötselområde ligger centralt beläget. Det består av en öppen mark som hävdas genom slätter. Precis i anslutning till skötselområdet finns en vall som nu används som bågskyttebana och sköts av den lokala bågskytteklubben. Spåren efter en gammal bosättning syns framförallt i de gamla fruktträd som står i anslutning till grusvägen som skär igenom Fålehagen.

Bevarandemål

- Delområdet norr om vägen skall bibehålla och utveckla de naturvärden som är knutna till öppna hävdade marker genom slätter.
- Arter knutna till välhävdade marker skall fortleva på lång sikt samt öka i utbredning och artrikedom.

Åtgärder

Restaureringar

- Gräsrøjning.

Löpande skötsel

- Årlig slåtter med uppsamling.

Skötselområde 6b

Areal: 0,9 ha

Avd: 10-1041 inäga

Beskrivning

Detta område ligger omedelbart söder om MAIF stugan i Fålehagensområdets östra del. Det består av en gammal slåttermark med en del fina hagmarksekar. I området finns en del hävdgynnade arter kvar som bla gulmåra, johannesört, getväppling och smalbladigt gräs. Här växer även åkervädd, vitmåra, rölleka, timotej och kråkvicker.

Bevarandemål

- Området ska på sikt utvecklas mot en lövskogslund med rik markflora
- Områdets ekar skall få utvecklas så att de på sikt kan hysa höga naturvärden.
- Föryngring av ek skall säkerställas

Åtgärder

Restaureringar

- Slyröjning
- Frihuggning av vidkronig ek

Löpande skötsel

- Röjning vid behov
- Årlig slåtter önskvärd

1.4 Jakt

Skydds jakt på rådjur, i syfte att kontrollera stammen, är tillåten i området. Jakten genomförs av jakträttsinnehavaren på uppdrag av Motala kommun.

1.5 Skötselavtal med närboende

De närboende kring Fålehagen som önskar genomföra skötselåtgärder på kommunens mark, utöver kommunens normalt utförda underhåll, kan få göra detta i ett begränsat område utanför tomtgräns. Överenskomna åtgärder ska regleras i ett skötselavtal som tecknas med intresserade fastighetsägare i området, i enlighet med beslut i Tekniska nämnden 2005-04-19 § 64. Avtal med förvaltningsansvarig på Motala kommun skall tecknas innan åtgärder får påbörjas.

Restaurering och trädfällning genomförs av Motala kommun. De närboende har därefter rätt att underhålla genom gräs-, busk- och slyröjning i ett område som sträcker sig 20 meter från tomtgränsen. Träd med en stamdiameter större än 10 cm får dock aldrig röjas bort. Om grövre träd önskas tas bort kontaktas förvaltningsansvarig på Motala kommun.

Den 20 meter breda skötselzonen utanför tomtgräns är kommunal mark upplåten för allmänt ändamål. Detta innebär att inga fasta anläggningar eller möbler som stadigvarande placeras ut får finnas i denna zon. Med anläggningar menas till exempel trädgårdsland, rabatter,

planterade häckar, komposter och vedupplag. Denna typ av verksamhet skall rymmas inom den egna tomten.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

Området är ett viktigt rekreationsområde för boende i Motala kommun.

I området går den sk Motalarundan, uppmärkt med vita prickar på träden. I öster finns elljusspår samt skidspår och MAIF's idrottsförening har klubbstuga i området. Här finns även omklädningsrum samt en allmän toalett.

Centralt i området finns även en begravningsplats för sällskapsdjur

2.1 Ansvarsfördelning

Ansvar för skötsel av skog inom området ligger på Park och naturenheten på tekniska förvaltningen.

Ansvar för skötsel av elljusspår ligger på fritid och verksamhetskansliet på bildningsförvaltningen. Fritids och bildningsförvaltningen äger och ansvarar även för stugorna i östra delen av området. Omklädningsbyggnaden i området är öppen för allmänheten. Klubbstugan disponeras av MAIF skidklubb och MAIF orientering. Skötseln och tillsyn av elljusspår och byggnader är överfört till MAIF skidklubb i enlighet med ett drifts- och nyttjanderättsavtal tecknat med Fritids och bildningsförvaltningen.

Ansvar för skötsel av stignätet, förutom elljusspår, inom området ligger på Park- och naturenheten. Ansvar för skötseln av grusvägen ligger på gatuenheten. Ansvarsfördelning visas på stignätskartan.

Ansvar för skötseln av begravningsplatsen för sällskapsdjur ligger på Park- och naturenheten. Även underhåll av p-platsen vid begravningsplatsen ansvarar Park- och naturenheten för. Skötseln delegeras i ett årligt uppdrag till produktion.

2.2 Övergripande mål

Området ska, under hänsynstagande till naturvärdena, vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet. Detta gäller särskilt i det nordöstra delområdet med elljusspår. I södra delområdet kan visst produktionsskogsbruk bedrivas.

2.3 Riktlinjer och åtgärder

Parkering

Vid MAIF's klubbstuga finns en parkeringsplats. Det finns även en parkeringsplats vid begravningsplatsen för sällskapsdjur.

Information och vägvisning

Vid infarten vid gamla Vadstenavägen samt vid MAIF's klubbstuga kan informationsskyltar om områdets natur- och kulturvärden sättas upp. Vid MAIF's klubbstuga kan även en

informationsskylt om spårsystemet sätts upp. Vid järnåldersgravfältet kan en informationsskylt sätts upp.

Stignät

En utredning om tillgänglighet till området för boende i Forsområdet samt Ängdalen behöver göras. Terrängcykling i organiserad form utan samråd med förvaltningsansvarig på Motala kommun är inte tillåten i enlighet med allemansrätten.

3. Genomförande

3.1 Sammanfattning av prioriterade restaurerings/skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Område	Ansvar	Prioritet
<i>Restaureringsåtgärder</i>			
slyröjning	1a, 6b	Park och natur	2
Avverkning/röjning gran	1a, 1b, 1c, 1d, 1f, 1g, 2c	Park och natur	2
Frihuggning grova träd	1b, 1d, 6b	Park och natur	1
Avveckling lärk	1b, 3c, 3e	Park och natur	3
Avverkning exoter	1c, 3c	Park och natur	3
Avveckling tall	1c	Park och natur	3
Framröjning odlingsrösen	1d	Park och natur	1
Försiktig gallring	1f, 2a, 2b	Park och natur	1
Spara hassel	1f	Park och natur	1
Försiktig röjning	2d	Park och natur	1
Ev plantering	3d	Park och natur	1
Gräsröjning	6a	Park och natur	2
<i>Löpande skötsel</i>			
Framröjning grova lövträd	1a, 1c	Park och natur	Vid behov
Spara död ved	1a, 1b, 1c, 1d, 1f, 3c	Park och natur	
Framkomliga stigar	1a, 1b, 1d, 2c, 3b, 3c, 3d, 3e, 4a, 5b	Park och natur/fritid	Vid behov
Slyröjning	1d, 1e, 1f, 1g, 2c	Park och natur	Vid behov
Spara hassel	1d, 1e, 1f	Park och natur	Vid åtgärd
Ev bete/slätter	1e	Park och natur	
Gallring	2a, 2b, 2d, 3a, 5a, 5b, 5c, 5d,	Park och natur	Vid behov
röjning	2a, 2b, 2d, 3a, 3e, 5e, 6b	Park och natur	Vid behov
Plockhuggning, blädning	2c, 3e		Vid behov
Skapa högstubbar	5a, 5b, 5c, 5d, 5e		Vid behov

Slätter	6a,6b		Årligen
Underhåll av ca 10km stignät	1a, 1b, 1c, 1d, 2c, 2d, 3b, 3c, 3d,3e,5b,5c,5d,5e		Vid behov

3.2 Ekonomi

Hela skötselområdet ingår i mångbruksplan för förvaltning av naturmark skog. Skötseln bekostas i enlighet med budget skog.

4. Tillsyn

Tillsyn för området skall ombesörjas av Motala kommun.

5. Dokumentation och uppföljning

5.1 Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom naturområdet

5.2 Uppföljning

Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

6. Finansiering av naturvårdsåtgärder och förvaltning

Kostnaden för den löpande skötseln redovisas och regleras inom ramen för verksamhetsplan för genomförande av mångbruksplan skog. Eventuellt kan ytterligare medel behöva tillföras för att bekosta den löpande skötseln.

Kartor

Kartor följer på separata sidor.

1. Skötselområden
2. Stignät

Ansvar stignät Fålehagen

- bildning
- gata
- park och natur

